

FOREIGN EXPERIENCE IN MANAGING ROAD SAFETY PROGRAMMES

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД УПРАВЛІННЯ ПРОГРАМАМИ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Oleksandr Melnychenko¹

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-309-5-10>

За даними Світового банку щороку в ДТП гинуть 1,35 мільйона людей, 20-50 мільйонів людей отримують серйозні травми, 93 % смертельних випадків трапляються в країнах, що розвиваються, незважаючи на те, що в цих країнах знаходиться лише 50 % легкових і вантажних автомобілів у світі [1].

31 серпня 2020 р. Генеральна Асамблея ООН ухвалила нову резолюцію (A/74/299) щодо безпеки дорожнього руху [2]. Цією резолюцією було покладено обов'язки щодо реалізації Стратегії безпеки дорожнього руху ООН на Департаменту безпеки UNDSS. Стратегія спрямована на зменшення кількості дорожньо-транспортних пригод і жертв серед населення країн-членів Організації Об'єднаних Націй. Окрім стратегії були прийняті: Рамка політики безпеки дорожнього руху на 2021–2030 рр. – наступні кроки до «Нульового бачення», Валлетська декларація з безпеки дорожнього руху, Стратегія стійкої та розумної мобільності, Стратегічний план дій ЄС щодо безпеки дорожнього руху, Звіт Європейського парламенту про рамки політики безпеки дорожнього руху ЄС [3].

Особливої уваги при стратегічному плануванні заходів щодо безпеки дорожнього руху приділяється використанні стратегії «Нульового бачення» (Vision Zero). Ця стратегія себе позитивно зарекомендувала ще з 1997 року, коли була вперше прийнята парламентом Швеції. Базовим принципом програми є неприпустимість дорожньо-транспортних пригод з летальним наслідком [4]. Місією програми є зняття з водіїв основної провини за смертельні випадки на дорогах та розподілити відповідальність на виробників автомобілів, будівельні та експлуатуючі організації. Тобто, використання ризик-менеджменту ще на стадії проектування будівельних, ремонтних робіт на дорогах та при конструюванні автомобіля.

¹ National Transport University, Ukraine

Досвід Швеції у свій час перейняли і інші європейські країни, наприклад, Нідерланди, Велика Британія. Крім того, Vision Zero вплинула на Державні програми безпеки дорожнього руху Домініканської Республіки, США, Австралії та ряду країн, що розвивається. Таким чином, резолюцією Генеральної Асамблеї ООН було прийнято рішення розповсюдити цю позитивну практику і на інші країни.

16 січня 2023 року Європейська комісія опублікувала рекомендації щодо методології оцінки безпеки дорожнього руху в масштабах мережі. Ці рекомендації не є обов'язковими, але мають на меті допомогти державним органам у державах-членах ЄС провести оцінку безпеки дорожніх мереж відповідно до вимог Директиви про управління безпекою дорожньої інфраструктури RISM [5].

Рекомендації містять основні положення щодо реактивної (на основі статистики аварій), так і проактивної (на основі конструктивних особливостей доріг та інших об'єктів дорожньої інфраструктури) оцінки безпеки, охоплюючи такі питання, як ширина смуги руху, кривизна дороги, дизайн перехресть, схема узбіччя та потенційні конфлікти між моторизованими транспортними засобами та іншими користувачами доріг. В рекомендаціях Єврокомісії також запропоновано методологію загальної системи оцінки безпеки для класифікації існуючої мережі доріг, яка має дозволити оцінювати кожен ділянку дороги за 5-рівневою шкалою. Таке оцінювання в подальшому дозволяє органам влади здійснювати пріоритетизацію щодо майбутніх заходів з безпеки дорожнього руху та інвестицій в розбудову дорожньої інфраструктури.

Рекомендації пройшли рецензування Комісією зовнішніх підрядників після оцінки методології і даних оцінки безпеки, пілотного тестування та широких обговорень і відгуків у Експертній групі з інфраструктури безпеки дорожнього руху (EGRIS), що складалася з експертів дорожньої інфраструктури з держав-членів ЄС.

Відповідно до директиви RISM країни-члени повинні провести першу загальномережеву оцінку безпеки дорожнього руху на автомагістралях і магістральних дорогах до 2024 року, а далі – проводити на регулярній основі моніторинг показників.

Список використаних джерел:

1. Strong Leadership is Key for Road Safety. Available at: <https://www.worldbank.org/en/news/feature/2019/06/11/strong-leadership-is-key-for-road-safety> (accessed March 12, 2023).
2. United Nations. Road Safety. Available at: <https://www.un.org/en/safety-and-security/road-safety> (accessed March 12, 2023).

3. European Commission. Transport. Road Safety. EU Road Safety policy. Key policy documents. Available at: https://road-safety.transport.ec.europa.eu/eu-road-safety-policy/what-we-do/key-policy-documents_en (accessed March 12, 2023).

4. Wikipedia. Vision Zero. Available at: https://en.wikipedia.org/wiki/Vision_Zero. (accessed March 12, 2023).

5. European Commission. New guidelines to assess safety of road infrastructure. Available at: https://road-safety.transport.ec.europa.eu/news-events/news/new-guidelines-assess-safety-road-infrastructure-2023-01-16_en. (accessed March 12, 2023).